

DOMOVINA

Upravištvo „Domovine“ v Ljubljani, Knaflova ulica 5

Uredništvo „Domovine“, Knaflova ulica 5/II., telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrtletno 9 Din, polletno 18 Din, celoletno 36 Din; za inozemstvo razen Amerike: četrtletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din; Amerika letno 1 dolar. — Račun poštne hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.712

Razpis volitev v narodno skupščino

Nj. Vel. kralj je podpisal včeraj 23. septembra ukaz o volitvah narodnih poslancev za štiriletno skupščinsko dobo in o sklicanju narodne skup-

ščine. Po tem ukazu se bodo v smislu člena 54. ustave vršile volitve narodnih poslancev po vsej kraljevini

v nedeljo 8. novembra

po predpisih zakona o volitvah narodnih poslancev. Narodna skupščina, izvoljena 8. novembra,

se sklicuje z istim ukazom k izrednemu zasedanju na dan 7. decembra.

* * *

Razgrnitev volilnih imenikov

Volilni imeniki, po katerih se bodo vršile volitve za narodno skupščino, bodo razgrnjeni na vpogled prebivalstvu pri občinskih uradih do 26. t. m. med uradnimi urami. Vsakdo ima pravico volilni imenik pregledati, prepisati, razglasiti in natisniti in zase ali za drugega zahtevati njegov popravek. Pri volitvah smejo glasovati samo oni, ki so vpisani v imenik. Popravek volilnega imenika se zahteva neposredno pisмено ali ustno od mestnega načelstva ali od okrajnega sodišča. Zahtevanim popravkom se morajo predložiti dokazi. Za dokaze morejo služiti samo polnovejavne javne listine.

Za zahtevo popravka volilnega imenika se ne pobira nikaka taksa ne za opravilo ne za akt ne

za listine (izpiske iz cerkvenih knjig, za izpričevala, potrdila itd.), ki so potrebne za dokaz teh zahtev, nego se na njih označuje, v kakšen namen se izdajajo in da se za druge posle ne smejo uporabiti kot dokazi brez takse. Pristojna oblastva morajo dati zahtevniku v 24 urah vse listine, ki se zahtevajo zaradi popravka volilnih imenikov. Nobena poznejša zahteva popravka ne vpliva na sestavo volilnega imenika, po katerem se bodo vršile že razpisane volitve.

Državljska dolžnost slehernega čitatelja «Domovine» je, da nemudno pogleda v imenik, če je vpisan, in poskrbi, da se črtajo taki, ki ne spadajo v imenik.

Težkoče našega vinogradništva

Važen zbor vinogradnikov iz vse države v Beogradu

V veliki dvorani nove univerze v Beogradu se je vršil v nedeljo 20. t. m. zbor Zveze vinogradnikov kraljevine Jugoslavije. Že udeležba je pričala, kako pereče je danes vprašanje vinogradništva glede na obstoječo vinsko krizo. Tudi dravska banovina je bila odlično zastopana. Številni vinogradniki iz vseh vinorodnih krajev dravske banovine pod vodstvom znanega vinogradniškega prvoboritelja g. Lovra Petovarja in inž. Zupančiča so prihiteli na zborovanje, da tu raztolmačijo svoje težnje in pojasnijo težavno stanje vinogradništva tudi v dravski banovini. Vlada je posvetila temu zborovanju predstavnikov ene najvažnejših gospodarskih panog vso pozornost. Zastopana so bila vsa gospodarska ministrstva, pa tudi g. ministrski predsednik je poslal na zborovanje posebnega zastopnika.

Po otvoritvi zbora so zborovalci z navdušenjem sprejeli predlog, da se odpošljejo vdanostne in pozdravne brzojavke Nj. Vel. kralju, ministrskemu predsedniku in kmetijskemu ter finančnemu ministru. Takoj nato je prešla skupščina na dnevni red in pričela razpravo o položaju vinogradništva in o ukrepih za omiljenje vinogradniške krize. V zvezi s tem so bila podana prav zanimiva poročila, ki so od vseh strani osvetlila to vprašanje in podala pravo sliko o sedanjem položaju.

Zanimiva so bila izvajanja inž. Pavloviča, ki je ugotovil, da bi pri nas ne bilo vinske krize, če bi vsak državljan popil na leto 23 litrov vina, pri sedanjih potrošnji vina pa preostaja na leto 15 milijona hektolitrov vina za izvoz. Izvoz pa je v zastoju, zaradi česar je zašlo vinogradništvo v tako hude težave da je odpomoč nujno potrebna.

Nato so zastopniki iz posameznih banovin poročali o položaju vinogradništva v svojih področjih. O stanju v dravski banovini sta poročala gg. Lovro Petovar in inž. Ivan Zupančič. Navedla sta zanimive podatke o pridelavi, prodaji in izvozu vina iz dravske banovine. Pri tem sta ugotovila stalno nazadovanje cen in izvoza.

Obširno je skupščina razpravljala tudi o prodaji grozdja in o izvozu svežega grozdja in sadja. Pri tem so poročevalci ugotovili, da se je ta panoga vinogradništva v zadnjih letih znatno dvignila, da pa še manjka primerna organizacija trga. S premišljenim delom na tem polju se bo dalo še marsikaj izboljšati in se bodo dosegli prav lepi uspehi, ki lahko znatno omilijo vinogradniško krizo.

Na koncu zborovanja je bila sprejeta obširna resolucija, ki bo predložena na pristojnih mestih. Resolucija ugotavlja, da so cene vinu v zadnjih letih padle v toliki meri, da je onemogočena vsaka dobičkanost vinogradništva. Gospodarske razmere vinogradništva so po vsej

državi tako neugodne, da so nujni ukrepi v korist celotnega narodnega gospodarstva zelo potrebni, zlasti pa predlaga resolucija naslednje:

1. Trošarina na vino naj se ne ukine, nego naj se uvede tudi na ono vino, ki se prideluje na področju tako zvanih zaprtih mest v Dalmaciji.

2. Vsem finančnim organom naj se izda pojasnilo, da je neprevret vinski mošt oproščen trošarine.

3. Občinskim in drugim samoupravam naj se zabrani obremenjevanje vina z novimi občinskimi in drugimi samoupravnimi dokladi, trošarinami in drugimi dajatvami.

4. Za izdelavo vinskega destilata naj se dovolijo primerne ugodnosti.

5. Brezalkoholne pijače iz umetnih esenc naj se obremene s primerno visokimi državnimi, banovinskimi in občinskimi trošarinami, najmanj v oni meri, ki velja za vino.

6. Zaradi ublaženja krize v vinogradništvu je nujno potrebno, da se ukinejo vse carine za uvoz vinogradniških potrebščin, kolikor pridejo v poštev za obdelavo vinogradov, izdelavo in nego vina.

7. Trgovinska politika naj upošteva važnost izvoza vina. Zato naj se v celoti odpravi dosedanji način trgovinskih pogodb na osnovi pristavka o največjih ugodnostih in izvede naj se način prednostnih carin s primernim kontingentiranjem izvoza našega vina.

8. Za uvoz prazne vinske posode (sodov) iz inozemstva naj se dovoli kreditiranje carine.

9. Glede na nedobičkanost vinogradništva naj se nanovo odmeri katastralni čisti donos, ki služi za odmero davkov.

10. Protialkoholna propaganda v državi naj se zavrne v primerne meje, da ne bo nasprotovala koristim vinogradništva, ki vsekakor predstavlja eno najvažnejših panog našega narodnega gospodarstva. Protialkoholno gibanje naj širi treznost in zmernost pri uživanju vina, nikakor pa naj ne bo proti vsakemu uživanju vina.

11. Pristojbine za merjenje posode naj se znižajo.

12. Za prevoz praznih sodov naj se dovoli na vseh državnih železnicah 50odstotni popust.

13. Osnova za plačevanje skupnega davka na poslovni promet naj se določi na podlagi 2 Din za liter.

14. Za potrebe vojske in mornarice naj se nabavlja samo domač vinski kis.

Po sprejetju resolucije so si vsi udeleženci skupščine ogledali razstavo vina in sadja, nakar je bilo prirejeno skupno kosilo.

Nujna potreba odgoditve kmetijskih plačil

Čas spravljaja celoletnega kmetovega truda je v deželi. Jesen je pa tudi čas prodaje kmetijskih pridelkov in čas plačevanja davkov, določov ali vsaj zapadlih obresti. Stoletja je že po naravi kmetijskih obratov ustaljen ta red in je bil stoletja sam ob sebi umeven temelj našega narodnega gospodarstva.

Tudi letos spravlja kmet svoje pičle pridelke, ki so ostali po toči in suši. Že se oglašajo kupci. Za krompir, ki ga je vzela suša ponekod polo-

vico, ponujajo 60 par, za namizna jabolka 1 Din, za vole 4 Din, za krave celo 2 Din. Družina je bosa in brez obleke za zimo, položnice za davke, obresti in računi od trgovcev se pa kupičijo. Stoletne kmetije se majo v temeljih. Boben poje svojo žalostno pesem. Ne poje le kmetu, nego tudi obrtniku, trgovcu in celo uradniku. Vsaka kmetija, ki gre na boben, vpliva na vrednost še trdnih kmetij in manjša narodno premoženje.

prej pristojnemu policijskemu, odnosno političnemu oblastvu.

Za snovanje političnih društev, med katera se prištevajo tudi politične stranke, je potrebno dovoljenje upravnega oblastva. Takšna politična društva in stranke ne smejo imeti verskega, plemenskega ali pokrajinskega obeležja, niti ne smejo biti naperjena proti narodnemu in državnemu edinstvu. Za osnovanje politične stranke je potrebna prijava notranjemu ministrstvu, ki jo mora podpisati najmanj 100 ustanoviteljev. Odlok notranjega ministrstva, s katerim se odobri osnovanje politične stranke, se mora objaviti v «Službenih novinah». Šele po objavi tega odloka smejo osnovatelji pričeti zbiranje članov in snovanje strankarskih organizacij po vsej državi. Politične stranke se morajo organizirati tako, da imajo v vsakem okraju najmanj 60 članov. V roku treh mesecev morajo osnovatelji o tem predložiti notranjemu ministrstvu primerne dokaze. Šele nato izda notranje ministrstvo končno odločitev o obstoju dotične politične stranke. Odlok o tem pa se mora objaviti v «Službenih novinah».

Pod določbe teh predpisov ne spadajo verske zajednice priznanih veroizpovedi in njih verska združenja, osnovana na podlagi veljavnih zakonov. Enako ne veljajo te določbe za društva in korporacije trgovskega in gospodarskega značaja, osnovane po določbah posebnih zakonov, kakor tudi ne za združenja in zajednice privatnopravnega značaja, ki temelje na posebnih zakonih.

Drugo poglavje zakona govori o zborovalni svobodi. Sem spadajo zborovanja pod vedrim nebom in zaupni sestanki v zaprtih prostorih. Vsako zborovanje je treba prijaviti pristojnemu policijskemu, odnosno političnemu oblastvu najmanj 48 ur poprej. Oblastvo lahko zabrani zborovanje ali sestanek, če je zborovanje v nasprotju s bitnimi državnimi interesi ali ograža javni red in mir. Če pristojno oblastvo v roku 24 ur ne da prepovedi, je smatrati, da je zborovanje dovoljeno. Za politična zborovanja in politične sestanke kakor za zborovanja pod vedrim nebom je vrhu tega potrebno še posebno dovoljenje pristojnega političnega oblastva. Za politično zborovanje se smatra vsako zborovanje, na katerem se razpravlja o političnih vprašanjih ali se pripravljata kakršnakoli politična dela. Politične stranke, ki so osnovane v zmislu predpisov tega zakona, lahko zborujejo tudi pod vedrim nebom

Že več ko 80 let...

uporabljajo izkušene gospodinje za pranje najrajši čisto milo „Jelen“. Štirje rodovi ga zdaj že poznajo

SCHICHT ^{ovo} MILO „JELEN“

— — ono je vedno enako dobro

Ko so lopovi začuli trobljenje, so se skokoma vrnili. Zbali so se grajske straže, ki je bila sanje opozorjena. Ni jim kazalo drugega, kakor upustiti pohod k zakladu in naglo zbežati.

Ponovno so zgrabili mladeniča in hiteli nazdol po bregu. Vlekli so ga kar po tleh, kar mu je povzročalo hude bolečine. Čutil je, kako mu kamenje in korenine trgajo obleko. Po hrbtu ga je zbadalo ostro trnje. Hujša kot vse bolečine pa je bila negotovost, ker ni vedel, kaj ga čaka. Rešitev se mu je zdela nemogoča, tudi usmiljenja ni mogel pričakovati. V duhu je gledal sliko grovite smrti.

V dolini so mu razvezali noge, da je mogel hoditi. Rok mu niso oprostili. Dva razbojnika sta ga vodila za pod pazduho, ostala dva pa držala spredaj in zadaj za obleko. Tako je stopal med njimi kot hudodelec, kadar ga vedejo na morišče.

Spremljalo ga je trobljenje grajskega čuvarja, ki je ponovno opozoril stražo na njene dolžnosti.

3. Rešilec zaklada.

Na Ostrožju se je zbudila nočna straža. Beriči so se zbrali na dvorišču, oboroženi od nog do glave, ter se posvetovali. Čuvar Simon jim je sporočil, da je slišal v nižini za gradom nenavadne glasove. Bržkone se je nekdo ponesrečil ali pa je bil napaden. Taki glasovi niso navadno kličanje.

Kadar se je oglasil ponoči na stolpu rog s trikratnim presledkom, tedaj je morala straža tri-

krat napraviti pot okrog graščine. Tako so zahtevali varnostni predpisi. Graščak Teodor ni bil le skrben za svoje imetje, marveč tudi za bližnjo okolico. Grajski čuvar je moral dati znamenje, kadar je kje izbruhnil požar, zakaj iz gradu je bila takoj odposlana pomoč na kraj nesreče. Ljudske naselbine takrat niso bile varne pred roparji, ki so se bali le oboroženih beričev. Vse grajsko osebje je bilo vzgojeno v duhu pozornosti in zvestobe.

Vzlic trikratnemu obhodu pa straža ni mogla ničesar zapaziti. Zvezdna noč je molčala, nikjer ni bilo čuti kakega nemira. «Morda se je zadril kak ponočnjak», so menili beriči, ko so prispeli nazaj na dvorišče. Simon pa ni nehal trditi, da je slišal drugačne glasove...

Danica nad vzhodnimi gorami je obledela, nastalo je krasno poletno jutro. Starodavni grajski stolp se je belil v vzhajajočem solncu. Simon je slonel na železni ograji in motril čarovitno okolico. Zrl je v dolino na belo cesto, po kateri je odjezdil graščak Teodor med številnim spremstvom. Povsod se je zbiralo ljudstvo, ki ga je glasno pozdravljalo. Vsakdo ga je hotel videti pred odhodom in vsakdo mu je želel sijajno zmago in srečen povratek.

Zvesti služabnik se ni mogel ubraniti solz ob misli, da ne bo nikdar več videl svojega gospodarja. Milo se mu je storilo pri srcu, ko je premišljal njegovo usodo. Smilila se mu je Olga, ki bo morala prej ali slej izvedeti strašno novico.

Revica je v najlepši mladostni dobi izgubila do-brega očeta.

Tolažilo ga je dejstvo, da je rajnemu gospodu že določen naslednik, ki si bo kmalu pridobil srca svojih podložnikov. Modri gospod Teodor si je izbral najboljšega izmed najboljših; tako je ohranil na Ostrožju red, med ljudstvom pa mir in zadovoljstvo. Natanko je moral oceniti njegove velike zmožnosti in preudariti okolnosti, preden mu je izročil prstan z graščinskim grbom. S tem mu je zaupal bodočnost svoje blage edinke, ki se bo brez pomišljanja strinjala z očetovo poslednjo voljo.

Simon je bil radoveden, ali bo mladenič ostal na Ostrožju ali se bo še podal nazaj na bojišče. Morda pa ni še sklenjeno premirje ter se bodo boji zopet ponovili. O vsem tem je pozabil vprašati, bo pa poizvedel, čim bo nanese priložnost. Čudil se je, zakaj Karel tako dolgo ne vstane, da bi mu utešil radovednost. Res je izmučen od hudih naporov, toda solnce je vendar že visoko nad gorami.

Namenil se ga je zbuditi; ni se mogel premagati, da bi ne potrkal na vrata njegove sobe. Zelo se je začudil, ker se mu ni oglasil. Poklical ga je po imenu, a zopet ni bilo odgovora. Prestrašil se je in počasi odprl vrata.

V sobi ni bilo žive duše. Postelja je bila odgrnjena in prazna. Leščerba, ki jima je svetila zvečer, ni bilo več na mizi.

Simon je gledal plašno krog sebe, obhajale so ga temne slutnje. Kje je Karel, novi gospodar

brez posebnega dovoljenja. Isto velja tudi za zaupne sestanke takšnih političnih strank. Potrebna je samo prijava v roku 24 ur pred zborovanjem ali sestankom.

V društvenih domovih, šolah, sokolskih domovih in dvoriščih takšnih ustanov se ne smejo vršiti nikaka zborovanja. S tem zakonom se ukinja določbe členov 7., 8. in 9. zakona o zaščiti države, s katerimi je vobče bilo zabranjeno sno-

vanje novih strank. Odredbe zakona o zaščiti države, ki se nanašajo na prepoved obstoja bivših političnih strank, pa ostanejo še nadalje v veljavi. Bistvena značilnost novega zakona je popolna svoboda zborovanja, četudi gre za zborovanja, na katerih se obravnavajo politična vprašanja. Toda ta svoboda velja v polni meri tudi za politične organizacije strank samo tedaj, če so te organizacije osnovane po določbah tega zakona.

ljudem pomanjkanje. Po mnogih krajih se bodo morali boriti za golo življenje, ker pritiska veliko pomanjkanje.

Boljše je, da živina v takih letih prestrada zimo, kakor da bi jo pod ceno oddajali in proči metali, saj moramo upati, da se bodo cene zopet dvignile in da se bodo izboljšale tudi naše gospodarske razmere. Po teh vidikih se je ravnati vsem našim živinorejcem in gospodarjem. Do skrajnosti se moramo upirati posilni prodaji tiste živine, ki jo sami potrebujemo. Kar pa želimo oddati, naj se pa odda o pravem času, tudi z ozirom na to, da si prihranimo s tem še kaj krme za ostalo živino.

V takih letih je zbrati in porabiti za krmo vse, kar je količkaj porabnega. Jesensko pašo je raztegniti noter do zime. Kar smo rabili za nastilj, to naj se obrne po možnosti za krmo, potrebno steljo pa je poiskati v gozdu in drugod. V takih letih igra slama kot krma važno vlogo, saj nam pomaga nadomeščati izpadlo seno in otavo.

Kakor moramo skrbeti za pridobivanje potrebnih krmil in stelje, tako je skrbeti tudi za to, da se poprimemo skrajne varčnosti in rednosti pri pokladanju krme. Z eno in drugo krmo je napraviti točen proračun. Dognati moramo, koliko krme imamo na razpolago in koliko živine bomo lahko prezimili ob zmernem pokladanju potrebnih krmil. Za vsak dan moramo določiti, koliko krme bomo lahko pokladali (dnevni odmerki), da bomo izhajali. Te dnevne odmerke moramo prvih stehati, pozneje pa meriti, da bomo prav izišli.

V takih letih je treba s krmo prav tako varčno ravnati kakor z denarjem! Nobena bilka se ne sme po nemarnem izgubiti!

KUPČIJA Z GROZDJEJEM.

Nizke cene vina in slaba kupčija sta napatili tudi naše vinogradnike, da so se lotili prodaje svežega grozdja v takem obsegu kakor prej nikdar. Po mestih in trgih je že veliko grozdja naprodaj, lahko bi ga bilo pa še več. V Ljubljani ga prodajajo po 4 do 6 Din kilogram, na mariborskem trgu ga je pa dobiti po 3 Din. V Ljubljano ga dovažajo sedaj tudi iz belokranjskih vinogradov, ki so dosti oddaljeni.

Kupčija, katero smo tudi v našem listu priporočali, se uspešno razvija in prinaša našim malim vinogradnikom precej denarja v hišo. Lahko bi ga pa še več, ako bi se vsa ta kupčija

rala se je na gumb, ki ga je skrivala deščica, vdelana kot okrasek v sredino pokrova. Robovi skrinjice so bili obiti z močnim železom.

Skrbno je zopet zaprl krsto in zapahnil vrata. Ponovno je pregledal leščerbo in železni drog katerega je pobral in prislonil k zidu. Trudil se je, da bi našel še druge sledove, iz katerih bi se dalo sklepati, kam je izginil graščakov naslednik. Tedaj je zapazil v kotu votlino in razmetano kamenje. Tukaj doslej ni bilo odprtine; rov, ki je nekdanj držal iz grobnice, je bil zadelan z debelim zidom. Nekdo ga je moral prekopati.

«Kdo je bil tukaj in kdaj se je to zgodilo? Ali si je kdorkoli zgradil pot, da odnese zaklad ob pripravnem času? Zakaj ni tega že izvedel, čim je predrl zid, saj je s tem odstranil največjo oviro? Kaj mu je prekrizalo načrte?» — Na vsa ta vprašanja si Simon ni mogel jasno odgovoriti. Prej si je bilo treba še ogledati rov; morda mu bo prineslo naključje, kar sta mu odrekla trud in prizadevanje.

Vzel je leščerbo in zlezal skozi luknjo v votlino. Tukaj je stopil na neko orodje — dokaz, da se zid res ni sam podrl. Našel je rovnico, katero je stisnil pod pazduho, da se bo branil, ako bo napaden. Ob vsakem koraku je obstal in poslušal v strahu, kdaj jo bo dobil po grbi. Bil je pripravljen, da prestreže udarec.

(Dalje prihodnjik.)

Ali si že član Vodnikove družbe?

Letošnje darilo Vodnikove družbe

Zopet bomo dobili štiri lepe knjige — Pristopajte k družbi

Vodnikova družba v Ljubljani bo izdala v letu 1931. štiri nad vse zanimive, zabavne in poučne knjige:

1. Vodnikova pratika za leto 1932. bo ohranila dosedanje lepo pratikarsko opremo in prinesla obilo izbranega poučnega in zabavnega gradiva v besedi in sliki. Knjigo krasijo 16 strani izvrstnih in zanimivih krajevnih posnetkov v bakrotisku.

2. Ivana Matičiča povest: «Moč zemlje.» Pisatelj je živel nekaj let pred vojno med našimi rojaki na Koroškem in ob desetletnici plebiscita je napisal povest o naši lepi zemlji onkraj Karavank. Ni to ljubavna zgodba dveh, treh ljudi, temveč živa pripoved koroške vasi, zajeta iz resničnega doživljanja naše izgubljene zemlje. Povest, ki je ne odložiš, dokler je nisi prečital.

3. Dr. Ivan Lah: «Sigmovo maščevanje.» Povest iz življenja ubožnega dolenskega plemiča Sigmee, čigar oče je pristaš Zrinjskih. Ko se pripravljajo zarota, pride hrabri Sigma na Ozalj, glavni grad Frankopanov, kjer se razvijajo romani mladih ljudi. Naposled nastane boj, ki se ga udeležuje Sigma do katastrofe hrvatskih zarotnikov, nato pa se vrne domov in maščuje

zločine očetovih nasprotnikov. Delo riše borbo idealizma proti hlapčevstvu in je napisano izredno živahno in krepko.

4. Profesorja Mihajla Pupina svetovnoznan lastni življenjepis «Od pastirja do izumitelja» podaja pester slike in nad vse zanimive prizore in premišljanja nadarjenega jugoslovenskega dečka, ki je šel v deželo dolarjev s trebuhom za kruhom, izkusil tam obilo gorja in neprijetnosti ter postal naposled profesor na kolumbijski univerzi in znameniti izumitelj. Knjigo je poslovenil dr. Pavel Brežnik.

Uprava Vodnikove družbe prosi vse člane, ki še do danes niso obnovili svoje članarine za leto 1931., da se takoj prijavijo pri svojih poverjenikih ali pa direktno pri centralni pisarni v Ljubljani. Istotako poziva tudi vse ljubitelje lepih knjig, da takoj prijavijo svoje članstvo Vodnikovi družbi v Ljubljani. Naj ne bo slovenske rodbine, katere vsaj eden rodbinski član ni naročnik knjig Vodnikove družbe!

Gg. poverjeniki, poagitirajte med svojimi znanci za družbo! Bralec «Domovine», prijavi še danes svoje članstvo pri Vodnikovi družbi!

polovico, z druge strani je pa po mnogih krajih nastalo tako pomanjkanje krme, da se je bati najhujšega propadanja te najvažnejše stroke našega gospodarstva.

Preboleli smo že večkrat pomanjkanje krme, toda še nikdar nismo prišli z našo živinorejo v tako stisko, kakor se nam obeta v letošnji zimi.

Letos je treba po prizadetih krajih prav posebne previdnosti in skrbi, da nam živinoreja preveč ne propade. Z vsemi silami je delati na to, da ostane doma vsaj najpotrebnejše število živine, ki ga rabimo za naše gospodarstvo, in četudi živina pri tem strada. Saj se obeta tudi

niku, ki je izvedel popravilo. Svojih dolžnosti ni nikoli zanemaril.

Dospel je do velikih železnih vrat, kjer je presenečen opazil, da je že nekdo odrinil zapaha. Nekdo je bil tukaj; njegove slutnje so se izpolnile. Na zaklad ni več računal. Kdo ve, kam so ga že odnesli.

Vstopil je z zastajajočimi koraki in lezel počasi proti vratom, označenim s posebnim znakom. V zidni duplini je opazil leščerbo, ki je še vedno brlela. Pred vhodom v zakladnico se je izpodtaknil nad železnim drogom.

«Karel je bil tukaj!» je spoznal svetilko. Od strahu se je skoro sesedel. «Kam je odšel iz grobnice v temni noči? Zakaj se ni zopet vrnil v svoje prenočišče, ako je imel poštene namene? Ali je odpiral z železnim drogom? To železo je prej slonelo v kotu ob izhodu. Kdo ga je rabil tukaj na tem prostoru?»

Skozi gosto omrežje visoko pod stropom je prihajala motna svetloba. Brž je pregledal vrata in ugotovil, da ni zapahov nihče premaknil. Na njih je bilo zarisano skrito znamenje, en sam rahel dotik bi bil izdal prisotnost tuje osebe. «Kaj pa krsta?» Kolena so se mu šibila, ko je prestopil prag odprtine. Stala je še vedno zakrita na prejšnjem mestu, pokrova se ni nihče dotaknil. Privzdignil ga je na sprednjem koncu in videl, da je zaklad v najlepšem redu. Lično izdelana skrinjica je stala tam, kamor so jo položili. Ko jo je potehtal, se je prepričal, da je nedotaknjena tudi njena bogata vsebina. Odpi-

GOSPODARSTVO

Kmetijski pouk

ZARADI POMANJKANJA KRME.

Letos smo prišli z našo živinorejo v veliko stisko, ki nam vnovič kaže, kako nevarno bi bilo za obstanek našega gospodarstva, ako bi se pečali samo s to panogo našega kmetijstva. Z ene strani so obupno padle cene, saj so padle že za

na Ostrožju? Ali ga je res videl ali se mu je le dozdevalo? Vse skupaj se mu je videlo kakor prazne sanje. In vendar! Prav tukaj sta se razgovarjala; stol, na katerem je sedel, je bil še vedno odmaknjen od mize. Videli so ga tudi drugi, ko se je pojavil na dvorišču. V hlevu je pustil konja, ki ga še vedno ni odvedel.

Zakaj je Karel tako nenadno izginil, tega si Simon ni mogel razložiti. Pa da mu ni omenil, preden sta se ločila! Kot graščakov naslednik bi bil moral pač sporočiti svoji nevesti žalno novico. Kaj ga je vendar odvrnilo? Čemu je odnesel luč, saj je sijala luna?

«Kdo bi si bil mislil, da je Karel tako lahko-misehn in površen», mu je skoro zameril. «Namignil sem mu, da v grobnici niso varni zakladi, pa se ni zmenil za moje opomine. Pobrisal jo je kakor tat, ne da mi je prej kaj naročil.»

Ko se je spomnil zaklada, mu je udarilo srce, da ga je zbolelo po vsem telesu. Skrb se mu je videla upravičena, vedel pa ni, odkod prihaja bojazen. Nekaj ga je pričelo siliti, naj pogleda v grobnico. Njegove slutnje morajo nekaj pomeniti.

Čim so se graščinci razšli po opravkih, se je odzval skrivnostnemu vabilu in se odpravil v podzemeljske prostore. Odšel je neopažen, čeprav se mu ni bilo treba ničesar bati. Kot pazniku mu je bilo pregledovanje naročeno. Večkrat na leto je moral obhoditi graščino in iskati nedostatke. Kar je zapazil, je moral sporočiti oskrb-

bolj uredila. Sedaj mora vsak vinogradnik sam delati dolga pota in trpeti stroške, ki so s tako prodajo v zvezi, dočim bi se z organizirano skupno prodajo lahko mnogo prihranilo. V tem pogledu čaka naše vinarske zadruge in kmetijske korporacije še mnogo dela. Tudi je treba vso to kupčijo v tem pogledu urediti, da se bo oddajalo sortirano grozdje in delalo tudi razliko med namiznim in moštnim grozdem. Danes ljudje vse pokupijo, ker so veseli in zadovoljni, da pridejo sploh do zobjanja, ki je bilo do zadnjega časa skoraj nemogoče.

Veliko uspešnejša bi bila kupčija z grozdem za mošt. Pred vojno so hodili naši vinski trgovci v Dalmacijo po mošt. Tamkaj so kupovali grozdje in vozili zmaščeno domu. Vprašanje nastane, ali bi se ne dala izvajati taka kupčija tudi po naših krajih, in sicer tudi od strani gospodarjev v nevinorodnih krajih Dolenjske in Gorenjske, ki rabijo pijačo za dom in ki imajo potrebno posodo za mošt. Z ozirom na to, da je mošt za lastno uporabo do 20. novembra prost trošarine, je nujno priporočati, da izrabijo gospodarji letos to priliko in si poceni nabavijo potrebno grozdje pri enem ali drugem vinogradniku. S tem bo na obe strani ustrezno. Da se započne taka kupčija, je treba seveda primerne propagande po vinskih in drugih krajih!

Pametna je misel, da bi se prirejali v ta namen tudi grozdní sejmi, kakršnega priredi 5. oktobra županstvo v Sevnici. To bo prvi poskus, ki mu želimo mnogo uspeha! Tudi po drugih pripravnih krajih naj bi se skušalo grozdje na ta način spraviti v denar, če ni drugače mogoče.

Za kupčijo z namiznim grozdem, ki smo se ga lotili, prihaja v poštev poleg pripravnih sort za zobjanje seveda tudi sortiranje grozdov, podobno kakor pri sadju. Kdor hoče za grozdje kaj več izkupati, ga mora odbirati. To se mora zgoditi že na trti, ker ne zori vse gozdje hkrati. Bolj zrelo grozdje je treba prej potrgati. Za zobjanje je dobro grozdje z rahlo težečimi in bolj enakobelimi jagodami, dočim je močno zažeto grozdje z različnimi jagodami manj vredno in manj porabno za jed. Po naših krajih je najboljšje grozdje za zobjanje zlahktnina ali španjol, ki je že precej razširjen.

Sejmi

- 27. septembra: Koprivnik, Trava, Krka-Podbukovje.
- 28. septembra: Sv. Gregor-Velike Slevice.
- 29. septembra: Marenberg, Mengeš, Škofja Loka, Drnovo, Grosuplje, Cmurek, Verzej, Nova vas (Bloke), Rovte, Mirna peč, Dovje, Lesce, Šoštanj.
- 1. oktobra: Podčetrtek.
- 3. oktobra: Sv. Lovrenc v Slovenskih goricah.

Cene tujemu denarju

Na zagrebški borzi smo dobili v valutah:
1 dolar za okrog 56 Din;
v devizah:
100 avstrijskih šilingov za 79473 do 75713 Din;
100 italijanskih lir za 29456 do 29546 Din;
1 dolar za 5648 do 5665 Din;
100 francoskih frankov za 22250 do 22316 Din;
100 češkoslovaških kron za 16746 do 16796 Din.
Vojna škoda se je trgovala po okrog 256 Din.

Tedenski tržni pregled

ZIVINA. Na zadnjem svinjskem sejmu v Mariboru so se prodajali: prasci, 5 do 6 tednov stari, po 40 do 80 Din, 7 do 9 tednov stari po 90 do 100 Din, 3 do 4 mesece stari po 150 do 200 Din, 5 do 7 mesecev stari po 300 do 400 Din, 8 do 10 mesecev stari po 450 do 500 Din, 1 leto stari po 550 do 750 Din. Svinjsko meso se je trgovalo za kilogram žive teže po 7 do 8 Din, mrtve teže pa po 9 do 11 Din kilogram. — Na

ljubljskem živinskem sejmu so se prodajali za kilogram žive teže: voli I. vrste po 6 do 6.25 Din, II. vrste po 5 do 5.50 Din in III. vrste po 4.50 do 5 Din, krave, debele, po 4 do 6 Din, klobasarice po 2.50 do 3.50 Din, teleta po 7.50 do 9 Din.

JAJCA. Spričo manjšega povpraševanja po svežih jajcih so nakupne cene nekaj popustile, in sicer od 1 Din na 95 par za kos. Kakor kaže, bo letos zgodnji mrz, kar bo zmanjšalo pridelek in se bodo cene zopet okrepile.

JABOLKA. Kupčevanje živahno pri skromnih cenah. Na ptujskem polju se trgujejo mešane vrste po 90 do 100, renete 140 do 150, kanadke 150 do 180 Din za 100 kg. Jabolka za stiskanje se plačajo komaj po 40 Din.

KROMPIR. Na spodnjem ptujskem polju se je nakupoval krompir po 70 Din za 100 kg. Kaže pa, da se bo ta cena težko držala, ker so nastopile druge pokrajine s svojimi ponudbami. Zgodnji krompir se plačuje po 80 do 90 Din.

Kratke vesti

— **Sadjarjem!** V dneh 25., 26. in 27. oktobra se bo vršil v prostorih Ljubljanskega velesejma velik sadni sejem. Vsi sadjarji so vabljeni, da se s svojim pridelkom udeležijo tega sejma. Kdor namerava sodelovati, mora do dne 1. oktobra prijaviti svojo udeležbo na Sadjarsko in vrtnarsko društvo v Ljubljani, Resljeva cesta št. 24/II. V tej prijavi je točno navesti, katere vrste se bodo poslale, v kakšni posodi in koliko sadja od vsake vrste (razen tistega, ki ga namerava poslati) ima dotičnik sploh naprodaj, oziroma doma v zalogi. Skrbelo se bo namreč po možnosti za odjemalce ne samo za tisto sadje, ki bo postavljeno na sejem, ampak tudi za zaloge, ki jih imajo doma. V poštev pride samo trpežno pozno jesensko in zimsko skrbno izbrano namizno sadje, zlasti jabolka in hruške, in sicer samo tistih vrst, ki so v sadnem izboru za dravsko banovino. Vsa nadaljnja pojasnila daje Sadjarsko in vrtnarsko društvo v Ljubljani.

— **Kmetijska razstava v Kranju.** S pomočjo prispevka ministrstva za kmetijstvo v znesku 15.000 Din se priredi to jesen kmetijska razstava v Kranju. Razstava bo trajala tri dni, in sicer 7., 8. in 9. novembra. Vršila se bo v prostorih Ljudskega in Narodnega doma in v gimnazijski telovadnici in bo obstojala iz poljedelskega, povrtinskega in sadjarskega oddelka. Priključijo pa se še mlekarški in planšarski, šolski in propagandni oddelek. Razstavo organizira sreski kmetijski referent s pomočjo prireditvenega odbora, ki mu načeluje posestnik Joža Burgar iz Smednika. Namen razstave je, da pokaže vse vrste kmetijskih proizvodov in sirovem in predelanem stanju, a tudi stroje, orodje in priprave domačega izvora, kolikor se vse to nanaša na kranjski okraj, z namenom, da se kmetijska produkcija vsestransko izboljša in ojači propaganda za napredek. Prireditvi želimo obilo uspeha!

— **Letošnja sadna trgovina in prekupci.** Pišejo nam: Cene za letošnje sadje, posebno za rano, so bile prav slabe. Ljudje za so si sami krivi slabih cen, ker vozijo sadje k prekupcem in to brez vsake pogodbe. Prekupec sadje pregleda, pa skomizgne z rameni, da ga ne potrebuje. Ker pa se prodajalec ne odstrani, kupec nazadnje vendarle vzame blago po ceni, kakršno se mu poljubi plačati. Ni čudno, če potem ljudje govore, da se ne izplača saditi ranega sadnega drevja. Za jesenska jabolka upamo na boljše cene, ker je letos poznih jabolj bolj pičlo. Za namizna jabolka bi se moralo plačati vsaj po 3 do 4 Din, a za moštna po 1.25 do 1.50 Din za kilogram. Treba pa je namizna jabolka tudi dobro odbrati, da jih trgovci ne odklonijo.

— **Opozorilo hmeljarjem.** Čeljsko sresko načelstvo je opozorilo Hmeljarsko društvo v Zalcu, da se bo v letošnji jeseni, najbrže meseca oktobra, vršila v Celju splošna tekmovalna kmetijska razstava, pri kateri se bodo za dobro ocenjeno blago dobile posebne nagrade. Pri tej razstavi bo vsekakor treba razstaviti tudi hmelj. Hme-

Za nego tinega perila ne obstoja boljše sredstvo kot je

LUX

— KI PERE TEMELJITO IN VARUJE PERILO

LUX 8

ljarsko društvo opozarja na to hmeljarje, da si prihranijo potrebne vzorce 1 do 2 kg za to razstavo.

DOPISI

GORENJI LOGATEC. Z napovedanim rezervuarjem na Kalcih zaenkrat ne bo nič. Vodovodni odbor se je ustrašil prevelikega proračuna (okrog 100.000 dinarjev) in sklenil, da se najprej s posebnim aparatom poiščejo morebitne odprtine v vodovodu in se morda zajame nov studenec, da se lahko poveča množina vode. Tudi to bi ne bilo napačno, samo da bi se kmalu zgodilo. — Sodišče je že odobrilo volilni imenik za bližajoče se skupščinske volitve. Vpisanih je 226 volilcev.

KONJICE. V nedeljo 27. t. m. ob 9. se bo vršil v Narodnem domu v Konjicah sestanek agrarnih interesentov. Udeležijo se ga naj vsi člani gozdnih in pašniških zadrug iz Dravinjske doline, pa tudi drugi, ki niso člani zadrug in se za agrarno zemljo zanimajo. Istega dne ob 14. uri bo sličen sestanek v Vitanju v Pirchovi gostilni. Govoril bodo govorniki iz Ljubljane. — V Konjicah je imenovan za komisarja pri pregledovanju sadja, ki se izvažajo, g. Ivan Nemeč, sreski kmetijski referent. — Sokol je priredil 20. t. m. tekmo kosev na graščinskem travniku. Navzlic temu, da je bila tekma razglašena šele v petek, se je zbralo na travniku več sto ljudi, ki so radovedni pričakovali začetka, kajti taka prireditve se v Konjicah še ni vršila. Nastopilo je enajst krepkih kmečkih fantov, ki so se zbrali pred Narodnim domom in šli, spremljani od občinstva, z godbo na določeni prostor. Pred nastopom sta imela g. dr. Mejak, starešina društva, in g. Nemeč, sreski kmetijski referent, ki je tudi tekmo vodil, kratka nagovora. Fantje so komaj čakali na žvižg, kar je bil znak za začetek tekme, in se urno dali na delo. Prvo nagrado, 100 Din v gotovini, je odnesel posestniški sin iz Konjiške vasi Anton Javornik. Nagrajeni so bili vsi tekmovalci s samimi praktičnimi darili, kakor kosami in drugim poljskim orodjem. Društvo se zahvaljuje vsem darovalcem za darila, zlasti g. Koželiu in g. Videmšku iz Maribora.

Vinogradnikom dravske banovine

Vinarsko društvo za dravsko banovino v Mariboru nam je poslalo:

Čas hitro poteka. Trgatev je blizu. Treba je spraviti v red vinsko posodo, kleti in stiskalnice. Vse to večini vinogradnikom ne dela posebnih skrbi. V zadregi v tem pogledu so le tisti, ki nimajo dovolj vinske posode, bodisi da imajo še neprodane stare vinske zaloge, bodisi iz kakega drugega razloga.

V veliki zadregi pa smo vinogradniki brez izjeme vsi glede prodaje letošnjega vinskega pridelka. Veliko je število pridelovalcev, ki še lanskega in predlanskega vina niso mogli prodati. Vinski trgovci so z vinom še precej založeni, gostilničarji kupujejo le sproti, izvoz vina v inozemstvo pa je tudi skoro popolnoma prenehal. V teh okoliščinah so se pojavili v zadnjem času glasovi o cenah za letošnji vinski mošt, ki žalijo poštenega vinogradnika, ker mu obetajo nezprosno gospodarsko propast v najbližji bodočnosti.

Glede na kritični položaj je Vinarsko društvo za dravsko banovino v Mariboru kot zastopnik vsega našega vinogradništva sklicalo za 10. t. m. v Mariboru sestanek zastopnikov vinogradnikov, vinskih trgovcev in gostilničarjev, da čuje mnenje vseh odločilnih činiteljev, ki imajo neposredno opraviti z vinskim gospodarstvom. Zbor je bil prav dobro obiskan, prisotstvovala pa sta mu tudi zastopnika Kmetijske družbe in Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Na sestanku so podali najprej vinogradniki svoje mnenje. So tik pred trgatvijo, kakovost vinskega pridelka sicer ni znana, ve pa se, da bo količina zelo obilna. K temu tlačijo vinogradnike še stare zaloge, katerih je precej. Položaj je torej tako nejasen, da navdaja vsakega vinogradnika s polno skrbjo.

Cesto se sliši v krogu porabnikov, vinskih trgovcev in gostilničarjev, seveda pa tudi med pridelovalci, da bo letos vino stalo liter en dinar ali pa še manj. Nihče ne pomisli, kaj pové s tem: taka cena bi bila propast vinogradnika v toliki meri, da bi drugo leto sploh več ne mogli obdelati vinograda.

Ne bomo naštevali, koliko je v vinogradih vložena kapitala, koliko znašajo naši pridelovalni stroški. Prav tako ne podčrtavamo, da imamo tudi vinogradniki pravico do življenja. Kriza je vsepovsod, zaradi tega hočemo le razmišljati o stanju, kakršno je v resnici.

Vprašanje vinogradništva je to, da je pri vinu pot od pridelovalca do porabnika predraga. Breme javnih dajatev nam je vsem znano in naša borba gre za tem, da se to zniža.

Ne moremo pa zatajiti, da tudi marsikateri gostilničar greši, in to na deželi in v mestih, kajti neopravičeno je za gostilničarja na deželi, da vino, ki ga je kupil po 5 Din, prodaja po 16 Din. Cena nad 20 Din danes tudi v nobeni mestni restavraciji ni upravičena.

Pozivali smo odločilne kroge, ko so cene vinu tako padle, naj se v dravski banovini prodaja le domače vino, doživeli pa smo, da se je v Ljubljani prodajalo italijansko vino in da so si poleg drugih celo nabavljale zadrage državnih nameštencev nabavljale dalmatince, medtem ko ne najdemo vina iz dravske banovine ne v Banatu ne v Dalmaciji.

Namen sestanka je bil, da doženemo, v kakem tržnem položaju smo danes in do katere cene moramo omejiti svoje zahteve, da bo vino vendarle še imajo svojo upravičeno ceno, ker mislimo, da nikogar ni med nami, ki bi zahteval, da mora naš vinogradnik vino prodajati ceneje, kakor sta banatčan in dalmatincec.

Na prenizkih cenah pa tudi nimata interesa ne vinski trgovec ne gostilničar, ker bi pač potem tudi njihov zaslužek, ki je izražen v odstotkih, bil premajhen. V primeri z vinogradnikom sta vinski trgovec in gostilničar tudi mnogo na boljšem, ker lahko kalkulirata in stroške prevlita na druge, česar pridelovalec ne more.

Vinski trgovci priznavajo, da je vinogradništvo zabredlo v kritičen položaj, in naglašajo, da smemo tudi nje šteti med tiste, ki so vinsko produkcijo vedno podpirali. Letos vidijo veliko zadrego pred seboj. Sami nadalje priznavajo, da bo vnovčenje vinskega mošta iz znanih razlogov letos prav težavno. Nenaravno je razmerje med nakupno ceno in javnimi dajatvami pri vinu. Te dajatve znašajo do 150 odstotkov nabavne cene. Uvidevni opazovalci bi morali krizo, v kateri smo danes glede vinskega gospodarstva, videti vnaprej že pred leti, ko so nam nalagali tako visoke javne dajatve. Na najslabšem bo letos pridelovalec, ki nima vinske posode na razpolago. Dal bo vinski mošt za vsako ceno, ker drugega izhoda za njega ni. Trgatev bo obilna, povpraševanja za moštom bo le malo, in to provzroča nizke cene. Vinska trgovina vidi pomoč samo v omejitvi koncesij za malo prodajo, v znižanju javnih dajatev in v prosti poti glede cen med ponudbo in zahtevo. Vinski trgovci naposled izrecno izjavljajo, da nimajo prav nobenega interesa na nizkih cenah za vinski mošt in vino. Cene za letošnji pridelok bodo v glavnem odvisne od kakovosti, to je od vremena, ki je še do trgatve pred nami.

Gostilničarji izjavljajo, da poraba vina od leta do leta pada, pocenitev vina v izdatnejši meri pa zbog previsokih javnih dajatev in režije pri gostilniškem obratu do sedaj ni bila mogoča. Trošarina v današnji višini, način pobiranja trošarine, razne takse in drugo podražujejo vino. Čim dražje pa je vino, tem manjša je poraba.

Veliko breme so za nas vina, ki se uvažajo k nam od drugod, dočim naše vino ne najde potov izven mej banovine.

Udeleženci sestanka so si bili v tem edini, naj vsakdo skrajno zniža svoj zaslužek, znižajo pa naj se tudi režijski stroški v obratih, kar bo najprej dovedlo do razmeram ustrežajočih vinskih cen in do izpodrinjenja tujih vin z našega domačega trga.

Iz navedenih izvajanj, ki dovolj jasno prikazujejo današnji neugodni položaj našega vinskega gospodarstva, razvidimo, da vinogradniki trenutno nimamo pričakovati od nobene strani pomoči. Pomoč je v nas samih. Predvsem bi morali biti vsi vinogradniki organizirani v Vinarskem društvu, ki edino varuje koristi našega vinogradništva. Glede na ta dejstva za sedaj priporočamo naslednje:

1. Prodajajmo namizno grozdje za zobanje v kar največjem obsegu. To je mogoče posebno v bližini mest in trgov.
2. S trgatvijo čakajmo do skrajne možnosti, da grozdje popolnoma dozori in da bo kakovost vinskega pridelka čim boljša.
3. Ako je zaradi slabega vremena močno nastopila gniloba, podbirajmo gnilo in odpadlo grozdje.
4. Vinski mošt po preteku 24 ur razsluzimo, to je pretočimo, da čisteje pokipi in ostane zdrav.
5. Trgajmo in prešajmo po možnosti vsako vrsto zase, kajti za sortna vina dosežemo vedno boljše cene.
6. Vsem vinogradnikom brez izjeme, ki so primorani, vinski mošt prodajati od stiskalnice, svetujemo, da ga, in to najslabše kakovosti, ne dado ceneje od 2 Din iz mešanih vrst, za sortirano blago in boljše kakovost pa naj zahtevajo primerno višjo ceno.
7. Vsak vinogradnik bodi član Vinarskega društva.

Svarilo kupujočemu občinstvu

Gremij trgovcev v Ljubljani nam je poslal: Vsa dravska banovina, zlasti pa mesto Ljubljana, je preplavljena z brezštevilnimi tujimi in domačimi trgovinskimi potniki, ki obiskujejo zasebne stranke in ponujajo blago in perilo od hiše do hiše.

Številne pritožbe, ki prihajajo od kupujočega občinstva Gremiju trgovcev, potrjujejo dejstvo, da je vse blago, nakupljeno od takih trgovinskih potnikov, mnogo manj vredno in slabše in ga naposled prodajajo celo dražje kakor ostali trgovci, ker morajo v prodajno ceno vračunati potovalne stroške in provizije.

Tudi se je nadalje ugotovilo, da se od takih trgovinskih potnikov, ki po večini nimajo nikake trgovske izobrazbe in strokovne sposobnosti, poleg tega pa tudi nimajo najmanjšega pojma o kakovosti in vrsti blaga, ki ga ponujajo, nakupljeno blago ne more več vrniti, niti zamenjati in je vsaka reklamacija brezuspešna. Posledica tega je tožbeni postopek. V tem primeru plača in izgubi tožbo navadno le kupec. V mnogih primerih je dokazano, da je bilo nakupljeno blago tudi sumljivega izvora in so imele prizadete stranke zaradi tega nevednosti z oblasti. Kupujoče občinstvo se torej ponovno opozarja, naj ne kupuje od nelegitimnih inozemskih kakor tudi ne domačih trgovskih potnikov nikakega blaga.

Naposled opozarja Gremij trgovcev vse, da je ponujanje blaga pri zasebnikih po zakonu strogo prepovedano, in prosi občinstvo, naj vsakogar, ki ga zaloti pri prodaji blaga zasebnim strankam, prijavi bližnjemu stražniku ali orožnikom, da se s tem preprečijo velike zlorabe.

IZ POPOTNIKOVE TORBE

ŽIVAHNO DRUŠTVENO ŽIVLJENJE V MARIBORSKI OKOLICI.

Pobrežje pri Mariboru, septembra.

Zadnja številka «Domovine» je prinesla kratek opis prosvetnega dela in sliko našega vrlega narodnega in prosvetnega delavca, šolskega upravitelja g. Jožka Klemenčiča. Danes pa hočemo nekoliko opisati prosvetno delo sploh, ki se je letos izvršilo.

Sokola smo ustanovili, telovadili smo skozi minulo zimo v dvorani gospe Rojkove. Nabavili smo si tudi nekaj orodja, da se je začelo članstvo vežbati. Tudi deca in naraščaj sta pridno telovadila. Letos smo otvorili krasno letno telovadišče, ki je bilo pripravljeno s pomočjo kuluka članstva, in kaznilnica nam je dala na razpolago kaznjence. Otvoritev je bila zvezana s prvim javnim nastopom, ki je izvršeno uspel. Vso telovadbo je vodil brat Janko Kavčič, ki je letos maturiral na učiteljskišči v Mariboru, skupno z voditeljima br. Kerklankom in Lorbkom. Vrlim sokolskim delavcem čestitamo!

Gasilno društvo je imelo veliko vajo, ki je nad vse dobro uspela. Naši gasilci, ki so vedno na mestu, kadar jih kliče gasilski rog, so si nabavili motorno brizgalno in krasen avto, ki služi obenem kot reševalni avto. Za uspehe, ki jih beleži naše gasilstvo v zadnjem času, se moramo v prvi vrsti zahvaliti kapitanu g. Jožku Klemenčiču, ki s krepko roko in z rabsodnim duhom vodi društvo. G. Klemenčič je bil ob priliki proslave 60letnice mariborskega gasilnega društva odlikovan z dvema kolajnama.

Pevsko društvo «Zarja», ki je bilo ustanovljeno pred nekaj leti, se lepo razvija. V zadnjem času je imelo dokaj nastopov in se je vedno prav dobro odrezalo. Pevskemu društvu tajnikuje vsa leta g. Klemenčič, ki je obenem tudi izvrsten tenorist. Društvo ima tudi svoj orkester na lok, ki ga vodi g. Maks Lorbek.

Dramsko društvo je lani začelo delovati. Imeli smo priliko videti nekaj prav lepih iger, ki so zadržile občinstvo. Lani so igrali po večini drame in veseligre, letos pa vidimo velik napredek. Pričeli so igrati tudi igre s petjem, in sicer so igrali «Radikalno kuro» in «Lumpacija».

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

bilo na dan našega sokolskega praznika do brotno. Prihiteli so bratje in sestre od blizu in daleč, a največ iz Kranja. Skupno smo se radovali, stiskali si roke in po skupni vežbi se je vršil pohod po vasi z godbo tukajšnjega gasilnega društva. Nato je sledil javen nastop, kjer so domače članice, člani in naraščaj nastopili s prostimi vajami. Sledila je orodna telovadba, nato lep navdušen govor brata staroste Ivana Gašperlina. Nastop je zaključila narodna veselica.

Nastop in veselica sta se izvršila v najlepšem redu in vzajemnosti. Narod je pokazal, da pojmuje sokolsko misel pravilno, se zaveda vzvišenega stremljenja sokolskega programa. Vsa prireditve je bila lepo organizirana in zasluži javno pohvalo. Predvsem zaslužijo javno pohvalo naši bratje Sokoli kmečki sinovi, ki so kljub napornemu jesenskemu delu na polju hodili večer za večerom na telovadišče k vajam. Prav tako naše vrle sestre in naša deca, ki so po vežbah še spletili kite venec za lepo prireditev.

Vso prireditev je povzdignila šenčurska gasilska godba na pihala, ki šteje 28 moških. Spremljala je nastope po predpisani sokolski glasbi. Za vse prireditve toplo priporočamo to vrlo godbo, ki se je v teku dveh let temeljito naučila igrati nad 30 glasbenih del.

Šenčurčanom je treba čestitati in tudi vrlému vaditelju br. Robljeku iz Kranja.

GANLJIVO SLOVO OD POKOJNEGA JOŽKA REPOVŠA.

Smartno pri Litiji, septembra.

Zalostno je zapel zvon šmarskega svetišča in naznanil Šmarčanom vest, da je zopet nekdo zapustil dolino solz. V Zasipu pri Bledu je preminil naš priljubljeni rojak g. Jožko Repovš, ki ga je zasul plaz v času izvrševanja službene dolžnosti. Vest o nepričakovani smrti mladega moža ni potrla le staršev in sorodnikov, nego je izzvala splošno sožalje tudi med pokojnikovimi znanci in prijatelji.

Pokojni Repovš je bil splošno priljubljen zaradi svoje prikupljive družabnosti in kremenitega značaja. Po poklicu je bil strojnik. Bil je dober družinski oče in zvest drug svoji mladi ženi. Kljub naporni službi in skrbi za družino je svoj prosti čas žrtvoval društvenemu življenju; v dramskem odseku Sokola je kot priljubljen igralec zavzemal vedno glavne vloge. Prav tako je bil tudi dober pevec in bil navdušen član pevskega društva «Zvona».

Pevsko društvo «Zvona» je pod vodstvom pevovodje g. Premliča obiskalo kraj nesreče, da bi pokojnika spremilo na njegovi zadnji poti. Ker pa pokojnika še niso odkopali, da bi se izvršil pogreb, so se zbrali člani pevskega društva «Zvona» in pokojnikovi sorodniki na kraju nesreče, kjer se je potem vršila ganljiva spominjska svečanost. Pevsko društvo «Zvona» je zapelo žalostinko «Vigred se povrne», pevovodja gospod Premlič pa je opravil molitve.

Pevcu in društvniku Jožku Repovšu najlepši spomin, prizadeti rodbini in sorodnikom pa naše sožalje!

PREKMURSKI GLASNIK

Nož zaradi stanovanja. Gostilno v Dolgi vasi pri Dolnji Lendavi, ki leži ob državni cesti, ima v najemu že nekaj mesecev gostilničar Vendelin Kulčar. Prejšnji najemnik in bivši gostilničar Janez Györköš pa ima v poslopju stanovanje do 1. oktobra. Med obema je prišlo že ponovno do preprirov, vendar pa so bili ti bolj vsakdanjega značaja, da nihče ni mislil, da se bo njuno skupno bivanje pod eno streho končalo tako žalostno. Ker je sedaj v gostilnah bolj malo pivcev, je sedel nedavno zvečer gostilničar Kulčar sam v gostilniški sobi, a njegova družina je že odšla k počitku. Kulčar je že zaklenil tudi hišna vrata. Naenkrat pa je zaslišal trkanje. Takoj je odprl vrata in v sobo je stopil njegov so-

stanovalec in prejšnji gostilničar Györköš, ki je bil malo vinjen. Györköš, ki ne bi rad z oktobrom zapustil stanovanja, je takoj začel prepri. Zdajci pa je potegnil tudi nož in ga zasadel Kulčarju v spodnji del trebuha. Kulčar se je zgrudil na tla in na ropot je pritekla njegova žena, ki je videla, da njen mož leži, a nekdo beži iz sobe. Na ženino vpitje so prišli sosede, ki so zasledovali Györköša in ga ujeli. Kulčar je dobil smrtonavno rano.

Iz Rogoševcev nam pišejo: Zadnje deževje nam je napravilo zelo veliko škodo, posebno na krompirju, ki zelo gnije. — Od tukajšnjega oddelka finančne kontrole je bil premeščen v Gornjo Radgono podpreglednik Alojz Dolenc, ki je bil predsednik in kapelnik tukajšnjega tamburaškega društva «Glas Prekmurja» in odbornik Sokola. Delavnemu in priljubljenemu tovarišu in bratu želimo tudi na novem službenem mestu obilo uspeha. — Tu se namerava ustanoviti šahovski klub in se igra od 13. t. m. tekma med člani «Glasa Prekmurja» in člani Sokola. O uspehu tekme bomo poročali.

NAŠI NA TUJEM

OBCNI ZBOR JUGOSLOVENSKEGA DELAVSKEGA DRUŠTVA V BUER-HASSELU.

Buer-Hassel, septembra.

Jugoslovensko delavsko društvo v Buer-Hasselu je imelo svoj občni zbor, katerega se je udeležilo prav lepo število članov in članic in nekaj zastopnikov sosednih društev. Otvoril je zbor prvi predsednik g. Šentjure. Zapisnik tajnika g. Kluna in računski zaključek blagajnika g. Savška sta bila prebrana in je računski pregledovalec g. Rogina predlagal absolutorij, ki je bil soglasno odobren.

Zatem je predsednik g. Niko Šentjure opisal svoje ugodne vtiske, ko je posetil domovino kot spremljevalec naše dece, ki je šla na počitnice v Jugoslavijo. Očrtal je delavske in socialne razmere v domovini. Omenil je tudi zbor v Trbovljah, katerega sta se udeležila zvezni predsednik g. Bolha in govornik sam. Govornik se je bavil tudi s svetovno krizo, ki jo tukaj v Nemčiji najbridkeje občutimo. Prav ta mesec je bilo zopet okrog 40 Slovencev odpuščenih. Prav lepo je podarjal g. predsednik, kako je potrebno prav sedaj v tej krizi, da smo složni in da preneha vsako nepotrebno nasprotje pod geslom: «Vsi za enega in eden za vse».

Volitve novega odbora so se izvršile gladko in brez ovir. Izvoljeni so: kot prvi predsednik g. Niko Šentjure, namestnik g. Rogina, prvi tajnik g. Klun, namestnik g. Strgar, prvi blagajnik g. Savšek, namestnik g. Šuler, pregledovalec računov gg. Hafner in Rifel in prislednika gg. Seničar in Hribar.

Sklenjeno je bilo, da se 4. oktobra priredi proslava desetletnice vladanja Nj. Vel. kralja. Obenem bo trgatjev grozdja. Prireditve bo v dvorani g. Grümerja v Buer-Hasselu. Povabili bomo na prireditev tudi zastopnika našega konzulata v Düsseldorfu. Sosedna društva, pridite!

Zatem so bile obravnavane še razne društvene zadeve, nakar je prvi predsednik, g. Šentjure, zaključil zborovanje.

Smrt rojakinje v Franciji. Iz Montceau les Mines (Francija) nam pišejo: Dne 11. t. m. je preminila v našem mestu po mučni bolezni gospa Antonija Pintarjeva, rojena Medveškova, doma iz Blance. Pokojnica je bila v 24. letu starosti, zavedna Slovenka in splošno priljubljena žena. Zapuščča še oba živa roditelja v domovini, v Franciji pa potrtega moža, ki jo je pred letom povedel pred oltar. Takrat si pač ni mislil, da bo moral svojo drago življenjsko družico že po enem letu spremljati na zadnji poti na pokopališče. Naj bo pokojnici lahka tuja zemljica!

Smrtna nesreča rojaka v Franciji. Iz Crusnesa (Francija) nam pišejo: Zopet je rudnik zahteval smrtno žrtev iz naših vrst. 15. t. m. se je ponesrečil Jože Antolovič, doma iz Mežice. Železna ruda se je zrušila nanj in ko smo ga odkopali, je bil v globoki nezavesti. Ko se je počasi le zavedel, je bridko vzdihnil, ko je videl, da nima roke ne noge. Kmalu po prevozu v bolnico ga je smrt rešila silnega trpljenja. Hude poškodbe je odnesel tudi rudar Vinko Pušnik, doma iz celjske okolice. Zlomilo mu je nogo in ga močno potolklo po glavi.

Iz Machine (Francija) nam pišejo: Že od nekdaj so hodili naši ljudje v tujino s trebuhom za kruhom. Pred vojno je drlo vse v Ameriko, odkar pa imamo lastno državo, smo si lahko poiskali kruha bližje v prijateljski Franciji. Že od mladosti so nas učili v šolah, da mora biti, kdor hoče po svetu hoditi, ponižen, priden in pošten. Žal, si niso vsi dobro zapomnili teh nauk. Tudi med nami so se zadnje čase nekateri izpozabili in umazali ne le svoje ime, temveč tudi ime svojih tovarišev in vsega naroda. Tak žalosten primer se je pripetil nedavno tudi v tukajšnjem kraju. Nekaj rudar je poslal svojo ženo domov. Preden je ta odšla, je ves teden nabirala po trgovinah razne potrebščine, ki jih je pobasala v svojo prtljago in jo popihala v domovino. Tri tedne po njenem odhodu je posnemal njen zgled tudi njen mož, ki si je izposodil od tovarišev precej denarja in si nabral po trgovinah raznega blaga. Zadnje dni se je še pošteno gostil, seveda za tuj denar. Kazen jima sicer ne uide, a kaj vse to koristi, ko se pa ne dá izbrisati madež, ki kaj rad ostane nad nami, njegovimi rojaki.

ŽENSKI VESTNIK

Za kuhinjo

Kraljevska pogača. V skledi vmešaj, da se speni, 14 dek sirovega masla, štiri rumenjake, 14 dek sladkorja in malo naribane limonove lupinice. Ko se je spenilo, dodaj dve žlici ruma, sedem dek zmletih mandeljnov ali orehov, sneg štirih beljakov, sedem dek rozin, sedem dek limonovega ali kutnovega sira in enajst dek moke. Tortin model dobro namaži, ga posuj z moko in stresi noter pripravljeno testo. Testo lepo razravnaj in nato speci. Pečeno in hladno pogačo stresi na plitev krožnik, posuj jo s sladkorjem in zreži na poljubne kose. Daj h kavi ali k čaju.

Omeleta. Stolci sneg treh beljakov, primešaj dve žlici sladkorja, tri rumenjake in eno zvrhano žlico moke in nalahko, a dobro zmešaj. Ponev namaži dobro s sirovim maslom ali mastjo, testo zlij v ponev in omeleto speci. Pečeno namaži z mezgo, jo na polovico prepogni, stresi na topel krožnik in daj na mizo.

Sirove kolački. Na deski vmesi v testo: 10 dek moke, 10 dek sirovega masla, 10 dek naribanega bohinskega sira, malo soli in žlico sladke paprike. Umešeno testo tanko razvaljaj, izreži poljubne oblike in jih zloži na pomazano pekačo. Pomaži vsak kolaček s stepenim jajcem in zlatorumenom speci. Te kolače daš lahko kot predjed na mizo.

Pečena cvetača. Cvetačo (karfijolo) skuhaj v slani vodi samo napol. Kozo dobro namaži s sirovim maslom, deni vanjo dve žlici smetane, na smetano pa zloži cvetačo in po njej polij četrt litra kisle smetane, v kateri si dobro zmešala tri rumenjake. Po vrhu posuj še malo drobtin in peči pol ure v pečici.

Praktični nasveti

Steklenice, čaše in vaze se dajo lepo osnažiti z iztisnjeno in zrezano limono. Te rezke deni v steklenico, nalij nekoliko vode in steklenico krepko stresaj. Nato jo splahni še z vodo.

Koščičasto sadje, kakor češplje, sušimo sprva pri nizki toploti toliko časa, da se sok več ne izloča, če odpremo sad. Ko je sadje toliko ovelo,

da več ne izloča soka, poberemo koščice ven in sušimo dalje. Sadije dobi s tem večjo vrednost in je veliko boljše.

Striženje lepoticnega grmičevja. Napačno je obrezovati vse lepoticno grmičevje na isti način. Večina tega grmičevja tvori cvetno popje že v jeseni, in če bi rezali take vejice kar vprek, bi nam pomladi ne cvetelo. Le jasmin cvete že na enoletnem lesu, dočim cvete drugo grmičevje na dve- in triletnem lesu. Torej je treba porezati samo stari in suhi les, mlajše poganjke pa le toliko, kolikor je potrebno zaradi lepše oblike.

Odevetelih sobnih rastlin ne smemo zdaj nič več gnojiti in tudi ne več obilno zalivati, ampak samo toliko, da je zemlja vedno enakomerno vlažna. One cvetlice, ki jim v jeseni odpadejo listi in stebila, pa še manj zalivajmo, da gomolji lepo dozori. Samo cvetlice, ki obilno cvetijo še zdaj, oziroma se na cvet šele pripravljajo, smemo tudi zalivati zdaj z gnojili. Posebno dobro gnojilo so v vodi namoženi čiki cigaret in cigar.

ZANIMIVOSTI

Suhi in debeli ljudje

Če bi hoteli odgovoriti na vprašanje, kdo delj živi, debeli, normalni ali suhi ljudje, bi se morali lotiti obširnega statističnega dela. V Ameriki, kjer statistiko sploh visoko cenijo, se je lotilo tega dela 43 zavarovalnic, ki so 24 let zasledovale usodo 615.687 zavarovancev in prišle do zanimivih zaključkov.

Izmed 100.000 zavarovancev je zadela kap 112 suhih, 212 normalnih in 397 debelih, srčnim hibam je podleglo 128 suhih, 199 normalnih in 384 debelih. Bolezni jeter so pobrale 12 suhih, 33 normalnih in 66 debelih, bolezn ledvic 97 suhih, 179 normalnih in 374 debelih, sladkorna bolezen 6 suhih, 28 normalnih in 136 debelih. V odstotkih izraženo znaša torej umrljivost pri suhih 100, pri normalnih 183, pri debelih pa 383. Tifus je pobral 40 suhih, 37 normalnih in 45 debelih, pljučnica 201 suhega, 158 normalnih in 151 debelih, rak pa 120 suhih, 144 normalnih in 156 debelih. Tu znaša število v odstotkih pri suhih 100, pri normalnih 94, pri debelih pa 98. Vse bolezni, izvzemši tuberkulozo, so pobrale 1449 suhih, 1786 normalnih in 2576 debelih. V odstotkih odpade na suhe 100, na normalne 123, na debele pa 177.

Kot suhi so navedeni v statistiki tisti, ki tehtajo najmanj 12 kg pod normalno, kot debeli pa oni, čijih teža presega za 25 kg normalno težo. Da je umrljivost pri debelih največja, je splošno znano. Zanimivo je pa, da je umrljivost pri ljudeh normalne teže za dobrih 14 odstotkov večja kakor pri suhih ljudeh. Zanimivo je tudi, da je sladkorna bolezen skoro izključno bolezen debelih ljudi. Pri suhih ljudeh se skoro sploh ne pojavlja. To se je potrdilo med vojno v Nemčiji, ko so ljudje gladovali. Dočim je umrljivost pri večini bolzni narasla, je pri sladkorni bolezni skoro za polovico padla. Glavni razlog, zakaj mnogi ljudje nalašč dobro in obilo jedo, da bi se zredili, je strah pred jetiko. Ameriška statistika res priča, da je umrljivost za jetiko mnogo večja pri suhih kakor pri debelih ljudeh. Če pa odštejemo to vprašanje, velja pravilo, da bi moral biti vsak človek po svojem 30. letu, ko mu jetika navadno ni več tako nevarna, čim bolj suh.

× **Največja zakladnica zlata na svetu.** Središče svetovnega denarnega prometa je danes tisti del New Yorka, ki ga imenujejo Wallstreet. To je temačen del mesta, pust in dolgočasen, toda pod zemljo tega kraja je nakopičen največji del zlata, kar ga je na svetu, pod varstvom celih baterij strojne in strupenih plinov. V Wallstreetu stoji namreč poslopje ameriške banke Federal Reserve Bank. Poslopje je 14 nadstropij visoko, globoko pod zemljo pa ima pet nadstropij. Zgodovina te banke je še mlada. Zavod je bil ustanovljen namreč leta 1915., ko so združili skoro

30.000 majhnih bank v en sam velik in mogočen denarni zavod. Danes ima ta zavod samo rezerv nad devet milijard dolarjev. Vse narodno premoženje Zedinjenih držav cenijo na 350 milijard dolarjev, to je številka, ki si je niti predstavljati ne moremo prav. V banki je zaposlenih samo v New Yorku nad 2300 uradnikov in uradnic, po vseh podružnicah pa jih je nad 60.000, čeprav opravljajo večino dela stroji, ki jih ni v banki nič manj nego 1488. Za varnost denarja in življenje uradnikov je sijajno poskrbljeno. Pred blagajnami so postavljena dvojna in trojna omrežja, pred vsakim oddelkom stoje do zob oroženi stražniki. Stražnikov je v banki 290. Povsod so postavljene posode s strupenimi plini. Najbolj zavarovano je seveda skladišče zlata pod zemljo, kjer je velika zaloga strojnih pušk. Stroji, ki štejejo denar, preštejejo na dan 30 ton bakrenega, srebrnega in zlatega denarja. Vsak stroj prešteje na minuto po 10.000 novcev, ki jih obenem tudi zлага v zavojčke, te pa spravlja v vrečice. Zlato, ki ga hrani banka, je kovano ali pa v palicah. Taka palica velja okroglo 150 dolarjev. Palica zlata je prav majhna in kaj lahko bi jo človek ukradel, če ne bi bilo povsod toliko bistrh, čuječih oči. Zakladnico varuje tri in pol metra debel zid, okoli zidu pa je en meter širok hodnik, kamor lahko vsak trenutek spuste strupene pline. Vrata do zakladnice so iz najtršega jekla in tehtajo 90 ton. Odpira in zapira jih elektrika.

× **Kitajskim srebrarjem cvete pšenica.** Ker je padla cena srebru, čuti silne posledice ves Daljni vzhod, kjer je bilo srebro denarna podlaga, kakor je pri nas zlato. A iz te nesreče je vzvela sreča kitajskim rokodelcem, ki izdelujejo srebrne predmete in okraske. Mezde so na Kitajskem itak skrajno nizke in ker je sedaj poceni tudi srebro, more Kitajec srebrne izdelke prodajati po neverjetno nizkih cenah. Svet se trga za te izdelke in nad sto tisoč delavcev samo v Pekingu ne more sproti izvrševati vseh naročil.

× **Beračeva skrivnost.** Pred okrajnim sodiščem v Mostih v Češkoslovaški so imeli zanimivo obravnavo. Na zatožni klopi je sedel Adolf Slovaček, po poklicu natakár. Pred kratkim so ga orožniki aretirali v vlaku proti Mostom zaradi prosjačenja. Slovaček je pri sodnem zaslišanju prav brezobzirno izdal skrivnost, da je nezakonski sin avstrijskega cesarja Franca Jožefa. Sodnik je bil v prvem hipu začuden. Začel je otipavati Slovačkovo žilo s te strani zelo oprezno in tako se mu je postopno posrečilo izvabiti iz njega vse, kar se mu je videlo vredno povedati pred oblastvom. Mož je napisal na štiri liste papirja zgodovino svojega rojstva. Na svet je prišel 21. maja 1864. v dunajski porodnišnici. Njegova mati je bila uslužbena v cesarski dvorni kuhinji. Pisala se je Josefa Slovačkova in je bila doma v Prerovu. Ob neki priliki se je je cesar Franc Jožef tako razveselil, da se je spozabil nad svojim dostojanstvom. Pri porodu ji je velel nakazati 50.000 goldinarjev odpravnine — denar, ki ga je dobil v roke in zapravlil njen ljubček, kajti Josefa Slovačkova je kmalu po porodu umrla. Sin je bil po materini smrti prepuščen samemu sebi in usmiljenim srcem. Pri nekem kmetu na Štajerskem so ga vzeli v rejo in ga zelo strogo vzgajali. Ko je izpolnil 17 let, so ga poslali po svetu. Udinjal se je v natakarsko službo in je dobro napredoval, da si je pridobil lepo premoženje. Polom avstro-ogrške monarhije pa mu je vzel vse prihranke in tako se je vrnil v natakarski poklic. Padal je vedno nižje in naposled se je preživljal od milodarov. Slovaček se označuje sam za princa Adolfa Habsburškega, pripominja pa, da ne dá na ta naslov nič, ker ni upanja, da bi kdaj zasedel prestol in si posadil na glavo vladarsko krono.

× **Zanimiva najdba v Pompejih.** V Pompejih so našli zopet čudovito zalogo zlata in srebra, ki prekaša vsa dosedanja odkritja te vrste. V kleti neke hiše v nekdanji ulici Abundantia (po naše Razkošna ulica), kjer so šele nedavno našli dragocen Apolonov kip in dragocene slike, so dobili pri odkopavanju skrinjo, okrog katere so bili razmetani številni zlati in srebrni predmeti. Pod

ELEGANTNE
modne tkanine vseh vrst si lahko nabavite po zelo nizki ceni v

Trgovskem domu Stermecki
Celje št. 97.

Zahtevajte vzorce velurja in pliša za damske plašče, svile, baržuna, popelina, flanel in barenta za obleke in drugega manufakturnega blaga! Cene globoko znižane!

Čenik in vzorci zastoj!

Ure,
zlatnino in
srebrnino

prodaja poceni in
dobro trdka

H. Suttner
Ljubljana 5
Prešernova ulica
št. 4.

Tvrška razpošilja blago na vse kraje Evrope, Amerike, Afrike, Azije in Avstralije.

Lastna protokolirana tovarna ur v Švici.

Ure v vseh cenah od 44 Din navzgor.

Št. 120. Kovinasta ura (anker) 44 Din, s sekundnim kazalcem 78 Din.

Št. 121. Ista z Radiumom 58 Din, s sekundnim kazalcem 94 Din.

Št. 125. Budilna ura, 16 cm visoka, 49 Din, z Radiumom 76 Din.

Zahtevajte veliki ilustrovani čenik, ki ga Vam pošlje zastoj in poštine prosto

H. SUTTNER v LJUBLJANI 5

nadzorstvom državne komisije so skrbno odstranili prah lave in ga potem presejali. Našli so številne zlate, razkošno okrašene zapestnice, tri pare zlatih ovratnic in nove iz rimske republike in cesarske dobe. Kmalu nato so pri izkopavanju zadeli še na izvrstno ohranjeno zlato namizno posodo za štiri osebe, sestojajo iz velikih in malih krožnikov in skled, srebrnih vilic in žlic, na srebrne lonce, srebrne škatljice za mazila in dišave in še na mnogo drugih dragocenih reči.

× **Tri vrste bomb.** Upokojeni nemški general Bertold Deiwling opisuje v nekem nemškem listu grozote in strahote bodoče vojne in prihaja do zaključka, da bodo baš letala prisilila ljudi do razorožitve in do miru. Letalska umetnost je že tako razvita, da letalci lahko uničijo cela mesta in cele dežele že prej, preden bo oddan prvi strel. Kakor sedaj vse kaže, bodo letalci rabili

tri vrste bomb, in sicer za razdiranje, za vžiganje in za zastrupljanje. Bombe za razdiranje in podiranje izdelujejo v raznih velikostih. Bomba, ki tehta 100 kilogr., lahko podere večnadstropno hišo, ameriške bombe «dicing» pa tehtajo po 1950 kilogramov in so dvakrat večje kakor odrasel možki. Poizkusi so dokazali, da razbije ena sama taka bomba lahko tudi največjo vojno ladjo. Se nevarnejše pa so bombe za vžiganje. Taka bomba tehta le en kilogram, zato pa jih lahko vzame vsak letalec precej veliko število s seboj. Napolnjene so s tesmitom; ta snov razvija do 3000 stopinj vročine in se z vodo ne da pogasiti, ampak še bolj gori. Skupina 72 letal vzame lahko s seboj 36.000 takih bomb. Če hočejo torej letalci požgati kakšno velemesto, je zelo verjetno, da bo od 36.000 bomb zadelo vsaj 12.000 na poslopja, ker imajo skoro vsa mesta eno tretjino zazidane ploskve, dve tretjini pa odpadeta na ulice in na parko. Pa tudi, če le polovica od teh 12.000 bomb zadene, bodo še vendarle zanelile naenkrat 6000 požarov, ki jih ne more pogasiti nobeno gasilno društvo. Sedaj pa še strupeni plini! Kdor je videl strahote zadnje svetovne vojne, ne more nikdar pozabiti silnega učinka strupenih plinov. Današnji strupeni plini pa so še mnogo hujši, kakor so bili oni prejšnji. Francoski kemik profesor Langevin je rekel leta 1929. v nekem predavanju: «Dandanes zadostuje 100 letal, od katerih ima vsako s seboj le ero tono bomb, napolnjenih s strupenimi plini, da lahko zagrnejo Pariz, Berlin ali London v 20 metrov debelo strupeno meglo. Če ne bo pomagal hud veter, bo zastrupljeno mesto v nekaj minutah uničeno.» General trdi, da uspešnega obrambnega sredstva proti strupenim plinom do danes sploh še nimamo.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Izza zakonskih kulis.

Slavica: «Ti si največji osel na svetu...»
Janko: «Le Boga hvali, da si dobila par...»

Zaradi nje.

Neža: «Tebe ne maram za moža. Si prestrahopeten. Moj mož bo moral iti celo v ogenj zame, če bo treba!»
Jurče: «To pa tudi jaz lahko storim. Še danes pristopim h gasilcem.»

MALI OGLASI

Med hojev

kupuje tvrdka Muč — kolonijale v Ljubljani, Vodnikov trg. 331

500 dinarjev na teden plačamo 305

zgovornim osebam s številnimi poznanstvi. Perssons, Ljubljana, poštni predal 307. Znamko za odgovor.

Šoferska šola Gojko Pipenbacher,

Ljubljana, Gosposvetska cesta šte. 12. Zahtevajte informacije! 256

Gostilno,

dobro uvedeno brezkonkurenčno trgovino in velik sadonosnik (vse v dobrem stanju in oddaljeno tri četrt ure od kolodvora), prodaja takoj Čeršnjavič, št. 11j v Slovenskih goricah. 332

Zobotrebece

kupuje tvrdka Muč — kolonijale v Ljubljani, Vodnikov trg. 330

Kmetovalci! SODE Sadjerejc!

iz trdega lesa v velikosti 50, 100 in 200 l, potrebne za namakanje sadja, za shranjevanje kislega zelja in kisle repe, za mošt in druge pridelke, prodaja v vsakem številu in po prav nizkih cenah

Julij Zupan, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 35

Pred sodiščem.

Sodnik pokliče v porotno dvorano pričo in jo vpraša: «Vi ste bili očividec žaloigre med zakoncem Hlačoperjevima?»

Priča: «Da, gospod sodnik!»

Sodnik: «Kdaj se je pa to zgodilo?»

Priča: «Pred desetimi leti, ko sem bil na njuni svatbi...»

Zaljubljeno pismo.

Čukova Lenča piše pisemce svojemu fantu vojaku:

«Ljubi Jaka! Te srčno pozdravljam in ti sporočam, da mi je zelo dolgčas po tebi. Ko vidim kje obešene kake hlače, vedno vzdihnem: «Jei, zakaj ne visi Jaka v njih!»

Se zdravna.

Lastnik: «Ta soba stane 1000 dinarjev mesečno, toda brez centralne kurjave, brez vode in elektrike in brez...»

Najemnik: «To mi zelo ugaja, kajti jaz sem namreč tudi brez 1000 dinarjev.»

Ura je kriva.

Gospod: «Kaj se je zgodilo, da si tako prestrašena?»

Služkinja: «Pomislite, gospod Gobežde, kakšna grozna nesreča bi se skoro pripetila. Stenska ura je padla na tla in le pet minut prej je sedela pod njo vaša gospa tašča. Joj, če bi ji padla ura na glavo.»

Gospod: «Če pri prej vedel, da bo ta ura vedno za pet minut zaostajala, bi je ne bil nikdar kupil...»

Slabi zobje

kvarijo majlepši obraz. Neprijeten duh ust je zoprni. Obe hibi odstranite že z enkratno vporabo krasno osvežujoče Chlorodont-paste. Zobje dobijo krasen sijaj slonovine. Poskusite najprej z malo tubo, ki stane Din 8.— Velika tuba stane Din 13.— Dobiva se povsod.

Glasbila za vse!

- Violine od Din 89.—
 - Gitare od Din 199.—
 - Trompete od Din 480.—
 - Harmonike od Din 85.—
- Kromatične in klavirske harmonike, jazz-instrumenti.

Zahtevajte veliki brezplačni CENIK

na največje in najcenejše odpr. tvrdke glasbil Jugoslavije

MEINEL & HEROLD

tovarne glasbil in harmonik
prod. podr. MARIBOR št. 104.

Brezpla. en pouk v sviranju. Navodila v ceniku.

Najnovejše dvokolo z motorčkom 1 1/2 K. S., dvokolesa, šivalni stroji, otroški vozički, vozički za igrat in posamezni deli najceneje. Ceniki franko.

«TRIBUNA» F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.

Vsaka reč ima svoj vzrok.

Gospa: «Kako to, da ste danes nemi, včera pa ste pa trdili, da ste slepi?»

Beračica: «Zato, ker ste mi včera vrgli v predpasnik svetinjico namesto dinarja...»

Pijanček.

«Zakaj bi ne pil in bil vesel, saj sem svoja sinova pošteno preskrbel. Mlajši sin je v prisilni delavnici, starejši je pa pri kvartanju prisleparil celo premoženje...»

Se ne more spomniti.

Rozika: «Ne morem se domisliti, na kaj bi me imel spomniti ta voz na robcu...»

Miha: «Morda na to, da je že čas dati robec v perilo.»

V šoli

Katehet: «Kaj stori dobro vzgojen deček, če sedi v tramvaju in vstopi neka starejša oseba?»

Jurče: «Naredi se, kakor bi spal, gospod katehet.»

Dobro se mu je godilo.

Nace Požerun je preživel poletje v nekem inozemskem letovišču. Ko se je vrnil domov, so ga začeli znanci izpraševati, kako mu je ugajala ondotna hrana.

«Izvrstno», se je pohvalil Nace. Stanoval sem namreč pri nekem kmetu. Prvi teden je poginil prašič in smo pet dni jedli svinjino. Nato je crknila krava in smo štirinajst dni uživali govodino. V tem času sem se pa jaz tako zelo preobjedel mesa, da sem, ko je končno zbolela še kmetica, pobral svoje reči in jo odkuril...»

Zlatnino in srebrnino
prodaja poceni in dobro svetovnoznana tvrdka

H. SUTTNER LJUBLJANA 5
Prešernova ulica št. 4.

Zadnje novosti prstanov, verižic, zapestnic, narsnih igel (brož) itd.

Predelavanje zlatih stvari; izdelovanje tudi po želji.

Tvrdka razpošilja blago na vse kraje Evrope, Amerike, Afrike, Azije in Avstralije.

Zahtevajte veliki ilustrovani cenik, ki ga Vam pošlje zastonj in poštne prosto

H. SUTTNER v LJUBLJANI 5
Lastna protokolirana tovarna ur v Švici.

Preselitev!

Pisarna

Francoske linije (French Line) HAVRE-NEW YORK

zastopnik

IVAN KRAKER

se preseli dne 1. oktobra t. l. iz Kolodvorske ulice št. 35 na

MASARYKOVO CESTO št. 14

nasproti izhoda glavnega kolodvora

